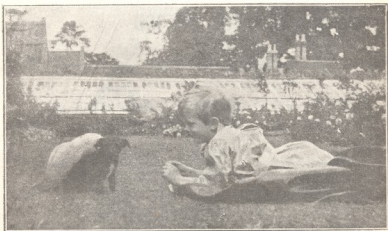

წელიწადი 80-ე.

№ 20

ოქტომბერი 1907წ.

ბზილისი

ელექტრონის სტამბა წიგნების გამომცემელ ქართველთა ამხანაგობისა
1907

შინაარსი

I—ცელქი ქეთა.— დეჟსი ბ. ახსენიერებისა	3
II—თამრიკოს მარტია.— კლასი	6
III—ქია.—(თარგმანი. დასასრულა) კლენე ჭკინაძისა	12
IV—ტყის ქონდრის-კაცები —(ვაგნერაძან) ანასტასა ამ- დასვარისა	16
V—ორი ქვა.—(კორეული ზღაპარი) დიმი. დეკანოზიძისა	18
VI—ინდოეთის წმინდა მაიმუნები.—(ვაგნერაძან) დ. უა- ფიანისა	20
VII—გასართობი:—ა) ვიცით, ვიცით! (კორეული ზღაპარ- ი ნ. წ—სა, —ბ) შირადა, —ბ) გამოცანა, —დ) რე- ბუსი და ხსნა	23

ცელქი ქეთა

ა ცელქი ხეუნი ქეთა!
 არ იქნა, არ მოგვასვენა;
 სულ ტიკტიკებს, თითქოს ხარსზე
 ვალესილი ჰქონდეს ენა!..

აღრიანად წამოსტება,
 ეზოს იკლებს, სახლს აქოთებს;
 ქათმებს აფრთხობს, ციცუნას სცემს,
 მურას აღრენს და აშოთებს.

კარ-მიდამო მოსწუენდება,
 ქუჩას ვაეთამბუება —
 მიქრის, მიხტის თაუ-დადმართზე
 და სახლის გზა კვარტება.

განა ერთსელ დაკარგულა?
 ათჯერ, ოცჯერ, ორმოცჯერა;

მეზობლები, დედა, მამა,
სუეველანი გააჯერა!

ბოლოს ჩემმა უფროსმა დამ,—
თამრომ ასე მოიასრა:
„რადგან ქეთამ მთლად აიკლო
ქალაქი და სოფელ-მასრა;

რადგან ქეთამ გააურუა
ტყე-მინდორი, მთა და ველი
და არავინ არ გადურსა
უცემელი, უცემელი;

რადგან ქეთა ქუჩას იკლებს,
დღეში ექვსჯერ იკარგება,
და არ ესმის დედ-მამისა
ტყბილი რჩევა-დარიგება,

კაბის გულზე წავაწვროთ:
ცელქი ქეთა ღარიბისა,
ცხოვრობს მამა-დავითის ქვეშ,
თვით ქუჩასე დაკითისა.

სახლი მოღებამისა,
ნომერი აქვს ოცდახუთი,
ვინც იზოვნოთ, არ დაგზარდეთ,
გააკეთეთ ზაწა უუთი,

თავდავირბ სახვით ქეთა,
მოიუვანეთ თავის სახლში,
იმ ზირობით, რომ უდგოდ
აღარ გავა იგი კარში!

რა ცელქია ჩვენი ქეთა!
 არ იქნა, არ მოგვასვენა;
 სულ ტიკტიკებს, თითქოს ჩარხზე
 გაღვსილი ჰქონდეს ენა!..

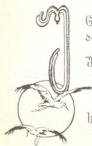
ადრინად წამოსტება,
 ეხოს იკლებს, სახლს აქოთებს;
 ქათმებს აფრთხობს, ციცუნას სცემს,
 მურას ადრენს და აშულოებს!..

ბ. აბოხპირელი

თამრიკოს მარტია

ცნაური რამ იყო თამრიკოს მარტია, მოხვეწებს
ზრზვის აძლეკდა და მუცამ ერთი ზღოიქოთი და
უსიაძოვნება იყო სოლოქე იძის კამო. კა-
თენდებოდა თუ არა, ერთი რას მოისაკლისებ-
და და ძეორე რასა. ეველა თამროს აძლეკდა
სავევედურს და უწვევლიდენ მარტიას.

— ღმერთმანი, მკტი მოთქენა აღარ მქმი-
ძლიან, ავიუვან იმ მკტიანრას და ისე დავაზღაროებ ძირს, რომ
სული გასცვივდეს. — წამოიყვირა გულ-მოხუღმა სანდრომ, რო-
ცა დილით ცალი წინდა ვეღარხადა ნახა.

— უკაცრავად, ვერც დახლაროებ და ვერც სელს ახლებ!
— გამოექომაგა გულადდა ძეორე ოთახიდან თამრიკო თავის
მარტიას და თანაც ეჭვ მორეულმა წინდას ძებნა დაუწყო.

— რეტიანო, რეტიანო!.. — გაისმა წათამაშებულ მარტიას
სმაც სანდროს გასაჯავრებლად. სანდრომ ესლა-კი ვეღარ მო-
ითმინა, ზეზე წამოიწრა საცვლების ამარა, დასტაცა ფეს-სა-
ცმელს ხელი და სტეორცნა მარტიას: მარტიამ სერხიანად
აიციდინა ფესსაცმელი, იქით გადასკუბდა, მაგრამ საძაგეოროდ
ძაღლა ეტავერკიდამ წკრიალი მოიღო მოხდენილმა ძვირფასმა
ვაზამ.

— ეს რა ამბავია? — შემოვიდა შემკრთალი დედა თამრო-
სი და დახედა დამტვრეულ ვაზას.

— ვინ გასტეხა ეს მძვენური ვაზა?

— სანდრომ, სანდრომ გასტეხა.

— სანდრომ! — გაიმეორა მარტიამაც.

— სანდრომ-კი არა, თქვენმა მეტინარა კაჭკაჭმა. — ცხარობდა თავისი მხრით გულ მოსული სანდრო და დედის წინ თავსა მართლულობდა.

— აი, თუ არ გჯერა, დედა, მაგის განროლილი ფესტ-საცმელი! უხვენა თაძრიკომ დედას და სანდროსე მიუთითა. დედამ სვეუდურით თავი გადიქნია და კავიდა ოთახიდან. თაძრიკომ-კი წვრომით შებღვირა კაბრახებულ ძმას, და ვაზის ნამტკრევებს კროვება დაუწყო.

— თაძრიკო, თაძრიკო! შენამც გავწუობია და ვაკქრობია ეგ კუდიანი, როგორც მაგან გავკახანავა! ბუსუსუნებდა მაძიდა თებროც, ოთხად მოკეცული დასაღიანდაგებელ საბანსე. და ბქეთ იქით თვალებს ახეცებდა და კალთებს იბერტყავდა; ერთობოდა ერთ ზღაგს მოკაღბთებულს ბინის აძლა-აღგოსა ესარებოდა.

— რა იყო, მაძიდა, რა, შენ რაღა დგემართა? ეველა იმასა სწევვლით და ეშუქრებით: „გავწუობია“ „ვაკქრობია“ და მოსაკლავადაც აღარ ინდობთ. — ბოლოს ვეღარ მოითმინა თაძრიკომ ამდენი სვეუდური და ატირდა.

— კაია, შენს გამარჯვებს, ხმას ნურავინ ამოიღებს, ვისხდეთ ასე სელებ დაკრებილი და შენი მეტინარა მარტიის ტიპტიკი გვეყოფა. ქა, გავინილა, ღვთის მშობელო დედაო! — გადისასა ზირჯვარი ცოტა დამძვიდებულმა მაძიდამ და ატირებულ თაძრიკოს დასამძვიდებლად ასედა. თაძრიკომ ცალი თვალთ კამოსედა დამძვიდებულ მაძიდას და უცებ ნამტირალ-ღვი კილო სიცილად შესცვალა.

— ხა—ხა, ხა—ხა ხა, ხა—ხა—ხა!... — სითხითებდა თაძრიკო და სიცილს ძლივს იმაგრებდა.

კახანსლებული მაძიდა-კი ძაფის შულოს დაეძებდა და კალთებს ღონივრად იბერტყავდა.

— კაციცინე, კაციცინე! ძაღიან სისაცილო ამბავია, დედა-

კაცი ძაფის შულოს დავეძებ და შენ-კი სულელისაჲთ იკრი-
 ჳები და ხარხარებ.— უფრო უარესად ბრზადებოდა მაძიდა თა-
 მრიკოს ასირებულ სიცილზე.

— ხა—ხა—ხა ხა ხა, — ბანი მისცა თამრიკოს მაღლი-
 დგან სურათის ჩარჩოზედ წამოსკუპულმა მარტიამაც.

— უცნაური შენს ენას, რომ შენ ურევ სულ აქაურობას!
 — აჭხედა თებრომ მაღლა კაჭკაჭს და თანაც გაბრაზებით და-
 უმატა:

— ესეც რომ შე დამხარხარებს და მამრაზებს! აი შე შე-
 ხვეწებულა, შენა, რა უეაჲ ძაფი? ჩამო, ჩამო, მოძიტა, თო-
 რემ ფეხებს შემოგამტვრევ.

— კარგია, კარგია, მაძიდა, დაესვენ მარტიას, აკერ მა-
 ფის შულო, თავზე გქონია გადაკიდებული და ამას-კი აბრა-
 ლებ. მაუახლოვდა თამრიკო გაბრაზებულ მაძიდას, რომელიც
 ჯოხით ძიდიოდა მარტიისკენ.

„მიძველე, მიძველე თამრიკო!“ სხაოდა მარტია თავისე-
 ბურზედ და აქეთ-იქით სტოდა.

— საწუალი მარტია! ეველა იმსხა სწვევლის და ღანძ-
 დავს, ვინც რას დაჭკარგავს, უთუოდ მარტია და მარტია აკე-
 რიათ ზირზე.— წეროძით წაიღანაზრება თამრიკომ. მარტიამ-კი
 ფრთები შეისწორა, შეიკუნთა და გამწვრალი თვალებით ხა-
 სდა მირს საბანსე მოკალათებულ მაძიდას.

მოხუცებული მებაღე სოლო ხომ გაბეჭრებული იყო მი-
 საგან და ხშირად ასეთ საევეფურით მიძარბავდა სოლქე:—
 „სეტვ, რის მაქნისია, რომ ამ წვეულს ამდენს ეფერებითო“. მა-
 რთლაც ერთ დღით სოლომ ქალამანი დაჭკარგა; მოელი დღე
 მოსცდა, სხვა სამაგიეროს ვიდვაც მოუხდა და ბოლოს-კი,
 როცა ეველას გადაავიწყდა, მარტიამ ერთი ქილიდან ამოათ-
 რია თასმა-ქალამანი. ეველა იქ შეოფთ სიცილი მორთეს,
 გულ-მოსული სოლო-კი მივარდა ქალამანს, ამოიღო ქილი-
 დან და მარტიას ეცა, მაგრამ... კიდევ კარგი, ვერ დაეწია.

— არა, მე შეგვენებულო, მშნილად გინდოდა, თუ მურაბადა, რომ ქილისავენ გავიქანებოა“.

მეორედ კიდევ მძინარე სოლოს ჯიბიდან ჩიბუხი ამოაცალა, და როცა თამბაქოს მოსაწევად გამზადებულმა მუბაღემ ჯიბისკენ ხელი წაიღო, სასტად დარწმუნელმა ბქეთ იქით დაუწყო ჩიბუხს ძებნა. მარტია-კი, იქვე ჯიბურის თავზე შესკუპული წადმა-უკუღმა ატრიალებდა ჩიბუხს: ხან ნისკარტს ჩაპყლებდა ემშაკურად მის ტარს, ხანაც ჩაღმა-ბუღას სტენავდა მიგა. ეს რომ დაინახა სოლომ, ზირ-ჯვარი გადაიწერა და წაბურტბუტა:—აი, დასწევვლის ღმერთმა ემშაკი-ო!

მარტიამ სოლოს დანახვაზე სველა-კრუსუნი აიტეხა და მით უფრო გული მოუკლდა:

— აჰა—აჰა—აჰა, აჰა—აჰ, აჰა, ვაი წელი, წელი, წელი!—ო. ბრაზ მორეულმა სოლომ გაისროლა ჭოლოკი, მოსდო და ფეხი აათრევიხა. ამ დღიდან მარტია უარესად გადაეკიდა და მოსვენებას არ აძლევდა.

ქურდობის გარდა მარტიას სხვა ნიჭიცა ჰქონდა. ენა მახვილი და გონიერი მარტია სშირად ისეთ რასმე წამაიძახებდა, რომ სიცლით სოცავდა იქ მეოფთ, უცხო-კი ბქეთ იქით იეურებოდა, ნეტა ვინ არის ეს მასხარაო?

ერთ საღამოს სოფელში მოსულ ვაჭრებს ჩვენს ეზოში მოუსდათ ღამის გათენება. მარტიას ენა-მასვილობამ ისე მოსიბღლა ვაჭრები, რომ ერთი მეორეს მიუბრუნდა აღტაცებული:—რა საჭიროა, ეს ვაჭკაჭი რომ ქალბქში ჩავიუვანოთ, კაი ფასში გავუიდიოთ.

— მერე რას მოგცემთ, რომ ეგ ვაჭკაჭი ხელში ჩავიგდოთო!—უთხრა სოლომ ვაჭრებს.

— რასა? სუთ მანეთს მოგცემთ—უთხრა ვაჭარმა.

— სუთი-კი არა, ოღონდაც ბქედამ გამაცადლო და არა მინდა რაო.—უბახუსხა სოლომ.

— მამ კარგი!— ჩაუკრა ეძმაკურად თვალი ვაჭარმა.

კათენდა. მარტიას სმა აღარ ისმოდა. აღარსად სჩანდა. არც მკვდარი არც ცოცხალი. გულ შემ აერილი და იმედ და-კარგული თამრიკო ტიროდა და აკულ ამოსკვნილი იგლოვდა თავის საუვარულ მარტიას. დედა ნაღვლიანი სახით დასხერებოდა მწუსარე თამრიკოს და ცდილობდა მის დამშვიდებას, მაგრამ აძაოდა. გოგოც უიძედოდ დაბორუნდა და ხელეხ ჩამოურილი მისხერებოდა მწუსარე თამრიკოს:

— რა ვქნა, ცამ ჩაელაპა, თუ ქვეუანამ, აღარსადა ჩანსო. ის იყო თამრიკოს მამამ გააღო კარა, გავიდა აივანზე და შირს. მოსამსახურეს დაეხმურა, რომ უცემ შემოესმა ნაცნობი სმა,— „თამრიკო, მიშველე! მიშველე!“ თამრიკოს მამამ გადაიხედა ესომი, ვაჭრებს ბარგი აელაგებინათ და ფაციფუციით ცხენებს ჰკიდებდნენ.

— „თამრიკო, მიშველე!“— მოისმა მარტიას მიხრწნილი სმა. ვაჭრები შეაქვენეს.

შიშით გაფითრებული და შერცხვნილი ვაჭარი, ხელეხის განკალით სსნიდა ცხენიდან ბარკს და თავსეკი განრისსებული სახლის ბატონი დასხერებოდა.

— ეს რას ნიშნავს?! თქვენ ვაჭრებიკი არა, ქურდები უოფილსართ!— შეუტია სახლის ბატონსმა. ერთი კალათიდან გულშედონებული მიბნედილი მარტია ამოიყვანა და თანაც დაუმატა; — ჩამოსხენით ბარგი, თქვენ ჯერ ვერსად წახვალთ! ქურდობას თავისი სასჯელიც უნდა!

— არა, ბატონო, ჩვენ ქურდობა არ გაგვიწყვია! ეს თქვენი მებალის ბრალია. — ფუციებოდნენ ვაჭრები და სთხოვედა შებრალებას.

— ჩემი ბრალია, ბატონო, ნუ დასჯით ვაჭრებს!

მოისმა სოლოს გაბეჯული სმა და წარსდვა ბატონის წინ.

— როგორ? შენა, სოლო?...

— დიას მე, მე დამსაჯეთ! მე მივეცი ვაჭრებს მარტია?
 მოსვენება არა მქონდა, ბატონო, რა შექნა? ჩემს დამცირებს და
 მასხარად აგდებს-კი ქვეყანაზედ არავის შევარჩუნ. მარტია ამ
 ოჯახში, თითქო განკებ, ჩემ დამცირებლად იყო გაჩენილი.

ისეთი სიცოცხლე რამ იყო ზატარა მარტიისაგან შეწუხე-
 ბული და სასოწარკვეთილი შებადე, რომ უკვლას სიცილი წა-
 სკდა, ვაჭრები მშვიდობიანად გაისტუმრეს და სოფლს არა-
 ფრად ჩაურიცხეს ეს უნებური დანაშაული.

ელა.

ჟ ი ა

(თარგმანი. დასასრული)

გურ მიატანა ფუძულმა ერთ ხესთან, აჭკვა მის მსხვილ და მაკარ ღეროს, ღეროდან ტოტსუდ კავიდა და ტოტიდგან ფოთოლსუ გადაცოცდა; გასინჯა ფოთოლი—ეგემა ძლიან; არა, სთქვა ფუძულმა,—აწი-კი უფრო ჭკუით ვიქნები, ქარმა ისე ადვილად ველარ უნდა ჩამომაგდოს, თორემ ცუდათაა ხეში საქმე! ზირიდგან ერთგვარი სითხე გამოიშვა და მიამაგრა რამდენიმე წმინდა ძაფით ფოთლის ერთ კიდეს. შესუსნა ძლიანად ერთი ფოთოლი ჩვენმა ფუძულმა, შემდეგ მეორე და შესამეხედვც გადავიდა. გამსიარულდა, ქარისა ღლარ ეშენია, რადგან ქსელით არის მიმაგრებული ფოთოლსუდ, წვიმისგან გრძელბეწვიანი ქურჯი იუბრაუს და მხე სამსულ არ აძინებს; ოღნავაც რომ ჩამოცხეს, მაშინვე ფოთლებს შეაფარებს თავს.

სანეტაროდ გადაიღნენ დღეები ჩვენი ფუძულისათვის, მაგრამ სან-და-სან მასაც გამოურბენდა მწარე წამებო! საძინელ მიძს

ზგრძობინებდა, მაგალითად, როცა მის მახლობლად
 დანიუთხრიანებდა და თვალე დაჭყეტელი დააცქერდებოდა; ხან-
 დახან კიდევ ჩაჭკრავდა თავის წვეტიან ნისკარტს გვერდში
 ფუძულს, მაგრამ ისიც დახელოვნებული იყო, უკვე იცოდა
 როგორ მოეკლებოდა ამ განსაცდელს და ამიტომაც იმ წამ-
 სვე მოიმკვდარუნებდა თავს, და რა-კი ჩიტი დარწმუნდებოდა
 მკვდარიად, მაშინვე თავს ახებებდა. ამასე უფრო მწარე წამე-
 ბიც მისდგომია ხვეწს ფუძულს: მაგალითად, არა ერთხელ
 აცოცებულა რომელსამე ფოთოლსე და იქ ისეთი სტუმართ
 მოყვარე მსხინძელი დასვედრია, როგორიც არის ობობა;
 აამომრავებდა თავის კაკვის მსკავს ფეხებს, დაბლებდა ხასან
 და შუადგებოდა თავის ქსელის გაშლას, რომ რაც შეიძლება
 უკეთ 'ოქმწვედია შიკ თავისი მსხვერპლი. ხან-და-ხან ფუძულს
 ასეთი ლაზარაკიც გაუგონია საღისისა: ოჰ, ეს ჭიები! ნეტა
 ვინმემ ჩამოჭეპროს სეებიდგან და ერთბაშად მოსწოს მათი სა-
 სხენებელი!

როცა ამისთანა რასმე გაიგონებდა საცოდავი ფუძული,
 დაღონებული უფრო ხშირ ბუნქებში მიიმალებოდა და იყო
 მთელი დღეობით. რაკი ხალკელი ცოტათი მანც ვადაუვლი-
 და, ხშირად იმისთანა ადგილსაც-კი გამოცოცდებოდა, რომ ლ-
 ხას და მიშას ადვილად ეხანათ. დაინახავდენ თუ არა, ხელში
 აიუვანდენ, რომ უფრო კარვად დაეთვალეირებინათ მისი მრ-
 ვალ-ფეროვანი ქურქი. ლიხა და მიშა თუმც ძალიან კეთილი
 ბავშვები იყვნენ და მეტის მეტად ფრთხილად ექცეოდნენ ფუძ-
 ულს, რომ არაფერი ევნათ, მაგრამ ფუძული მანც საძი-
 ნელ დაქანცულობას გრძობდა, როცა გაითავისუფლებდა თავს,
 და ამიტომაც მაშინვე მიაშურებდა თავის საყვარელ ფოთ-
 ლებს.

გავიდა საფსული. მრავალი ევაილი დაჭენა და ჩამო-
 ცვივდა, იმათ ადგილსედა ესლი, განდენენ ჰატარა ჰარკები შიკ
 მოთავსებულ თესლით. მსე ესლა უფრო ადრე ევარებოდა გო-

რებს და წინანდელსეც უფრო სშირად და მძლავრად უბრუნდება და ქარი, რომელიც თითქოს ეოკელთვის წვიმით თავდებოდა. ფუძელმა ცხადად შეატო, რომ ვეპილები და ფოთლები, ეს მისი მუდმივი საზრდო, ისე სუნსელოვანი და წინანდი აღარ იყო, როგორც წინად და მსეც ველარ ათობდა ქვეყნას; მოიწეინა ფუძელმა, ისე როგორც თვით ბუნებამ, იმას აღარაფერი ახალიცებდა.

„კმარა,— ამბობს ფუძელი— კაი ხანი კიძრომე და ვიცსოვრე ამ წუთი სოფელში, გამოვცაღე როგორც სინარული, ისე მწუხარებაც, ცხოვრებამ, როგორც ტკბილი, ისე მწარე ფილაც ბევრი შეძახვა ზემ ვეპილებთან მეკობრობაში; მართლა მთელი საუკუნე ასე ხომ არ ვიფორთსებ, დროა უძჯობესობას რასმე ვეწიო“. სთქვა და კიდევ ჩამოეშვა ფოთლიდგან, თვალის მოჭკრა ბჭევირიალა წვეთს, მოაგონდა რა რაც ახალიცებდა და ამხიარულებდა ეს მხის მუქსედ მოელვარე წვეთები; ესლაკი ამკვარ სურათს დაკარგული ჭქონდა თავისი მშვენიერება, რადგანაც ის ესლა უფრო გონების და გამოცდილების თვალის უურებდა ვეელაფერს; ის ესლა მეუდრო, დასრდილულს ადგილსებებს, სინათლესა და ეოველსავე სმაურობას მოძორებულს; მონახა კიდევ და შეუდგა თავის საქმეს, რომელიც უფრო უმთავრესად ითვლება მის ცხოვრებაში.

ლიხამ და მიძამ კვლავ ნახეს თავიანთი საეპარელა ფუძელი და ძალიან გაკვირვებული დარჩნენ: მათი მკელი მეკობარი ესლა არც აზფერს სეამდა და არც სჭამდა, მხოლოდ მთელი საათობით გაცხარებული მუშაობდა, რაში მდგომარეობდა იმის მუშაობა? ფუძელი ემხადებოდა დასამინებლად და სწორედ ამ დროსთვის ამხადებდა სარეცელს. ბევრი მუშაობის შემდეგ მან გაიძრო თავისი მრავალფეროვანი ქურქი და თან იმედიანად წარმოსთქვა: „აქ სრულებითაც არ დამჭირდება, სჯობია აქ დაგტოვო!“ და მიუცა მოსვენებას. მაგრად დაიძინა

ჩვენმა ფუძემდებელმა და მისი მოძაგონებელია ესლა მხოლოდ მსუბუქი მისი ლოკინი-ლა იყო და მოკუმშული ქურჭი.

დიდხანს-კი არ სძინებია ჩვენ ფუძელს! რამდენიმე დღის შემდეგ გამოიღვიძა, მაგრამ სულ სხვა გრძნობით; ცხადად ამხნევდა, რომ უცნაურად შეცვლილა. თანხედ ზაწაწა ფეხები გამობძობდა და სურსედაც რაღაც უფარფარებდა. ცოტა ხანს შემდეგ, მოლად დაინგრა მისი საპარის მსგავსი ბინა და ამოძვრა იქიდგან... ფუძემდებელი-კი არა, რომელიც ისე ს. იფრთხალით ცოცხავდა მიწასედ და ფოთლებზედ, არამედ ზეპელა. ზეპელამ ამაჲდ აძრთა თავისი ელვარე ფრთები და ავიდა ძაღლა, მაღლა ზეპრში.

ელენე ჭიჭინაძე.

ტყის ქონდრის-კაცები

(ვაგნერიდან)

ექვი ცხოვრობს მრავალი უცნაური ქონდრის
 კაცი; ისინი იზოგებიან უფრო დაბურულ ზრდი-
 ლში. გუმინ იმათი კვალიც არა წნდა, დღეს-
 კი ასობით ამოუყვიათ თავი სსუბა და სსუბა
 აღბაკს. თითო გოჯსუ მუტი-კი არ იზრდე-

ბიან, სასოკადო-კი უფრო დაბლები არიან. ცალ ფეხზე
 დგანან და მრგვალი ქუდი ჰსურავენ. არც თავი აქვთ,
 არც ტანი; ქუდი ჩამოსმული აქვთ ერთად ერთ ფეხზე. ქუდი
 მიგნიდან ისეა შემდგარი, თითქოს წიგნის ფურცლები იყო-
 სო, მაგრამ ასოები-კი არ არის ზედ გამოყვანილი; მხოლოდ
 მიკა და მიკ ჰაწია თესლებია. ზოგი ერთ ქუდს ზედ ნახ-
 სვლეტები აქვს, მაგრამ მითი ქუდი არ ხდება; იქიდანაც იფან-
 ტება თესლი, რომლიდანაც ამოდის ახალი ქონდრის-კაცები,
 ასე რომ ძველი ქუდებიდან იბადებიან ახლები. ზოგი მათგანი
 ლამაზად დაფერადებული არიან. ზოგს წითელი ქუდი ჰსურავს
 და ოქროს ფერი ფეხი აქვს. სხვებს ქუდი შავი აქვს, ნაცრის
 ფერი, მოყვითანო და თეთრი. საუკეთესო, საჭმელად გამოსაყუ-
 ნებელ სოკოს აქვს თეთრი ან ნაცრისფერი ქუდი.

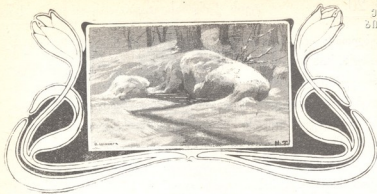
როგორ გვიდებიან ეს ტყის კაცუნები ხალხს? ახარებუ-
 ლებენ მათ თუ არა? სოკოს ცნობა უნდა: ვინც იცნობს, სა-

რკებლობს; ვინც არა და ვაი იმისი ბრალი! ნიუვი, ქამა სოკო, სრაშუნა, ხის სოკო, ირმის ტუნა და წითელი სოკო გვეპატივე-ბიან გემრიელ სურნელოვან საუზმესე. მამამ იცის მათი სასელები და ასწავლის შვილებსაც. ემაწვილები ავსებენ კალათებს და მოაქვთ სასლში. როდესაც სამზარეულოდან დატრიალდება მშვენიერი სუნი, ემაწვილებმა იციან რომ სოკო მზადდება სადილად. მაგრამ თუ ბავშვები მარტო წავიდნენ ტეეში სოკოს საკრეფად, მაშინ ტუის კაცუნები სშირად თინს რასმე უმზადებენ: ერთხელ ბავშვებმა ავსეს კალათები და სისარულით დედას მოურბეინეს; მაგრამ როგორც ამოებრეს კალათიდან, საშინელი დამშლის სუნი დატრიალდა: ემაწვილებს კაი სოკოს მაკივრად, მოეტანათ მკლის სოკო, წითელი თეთრ ლაქიანი მსამა სოკო. კიდევ კარგი, გემოდ არ ნახეს უში, თორემ დანიშადლებოდნენ.

სხვა და სხვა მწერნიკი საამოვნებით შეექცევიან ამ სოკოებს, რადგანაც არა სწეინთ და მათთვის მუდმივ გამლილია ცალფეხა სუფრა.

ანასტასია ამილახვრისა

მ რ ი ძ ვ ა

(კორეული ზღაპარი)

დინარის ნაპირას ორი ქვა იყო კლდიდ-ან გამო-
წეული: ერთი ძირს იყო და წეული ზედ გადმო-
ხუხუხებდა, მეორე-კი ცოტა მაღლა.

ერთხელ სველმა ქვამ ინატრა:

— ნეტავ, ერთხელ მახვენა, რა სდება სმე-
ლეთსედ!

— ნეტავ მე შენს ადგილს მამოთავა, — ინატრა ახლა მშრან-
ლმა ქვამ.

ერთს წელიწადს ისე დაშრა წეული, რომ ქვედა ქვაც მშრან-
ლი დარჩა; საშინელი გვალვის გამო ვველაფერი გახმა, —
ხალხს სარჩო აღარა ჰქონდა, უბალასოდ დარჩენილი საქო-
ნელი საცოდავად ბღაჟოდა.

— ოჰ, რა ცუდი ეოფილა სმელეთსედ ცხოვრება, — ნა-
ნობდა ქვედა ქვა, — ცოტა კიდევ და მთელი ჩემი გარეკნული
მშვენება დამკარგება. არა ჰკავს უწინდელს ჩემს ცხოვრებას:
ზედ ანკარა წეული გადმომხუხუხებდა; იქვე ახლოს თევზებს
ერთთავად მხიარული ფერსული ჰქონდათ ჩაბმული. მეთევზის
ნაღვი რომ გაიოხნდებოდა, საჩქაროდ ქვეშ ამომეფარებოდნენ

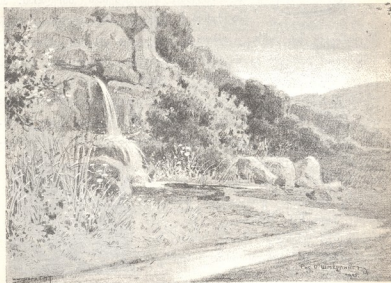
სოლმე; ან კიდევ, შემოდან რომ ზურის ნამცეცი ჩამოვარდებოდა, აბა მაშინ უნდა გენახათ მათი სორსოტი: უთვალავი თევზი შეგროვდებოდა სოლმე ჩემთან.

წებლმა ხელახლად დაჭურა ქვედა ქვა და მის სისარულს სასწავარი აღარ ჰქონდა.

მეორე წელიწადს წებლი ის ადიდდა, რომ მშრალი ქვაც მთლად დაჭურა; ადიდებულა წებლი, რასაკვირველია, ძღვრიც და ტალახიანი იყო. ბევრს ეცადა ქვა, მაგრამ კარგი ვერაფერი ნახა, მხოლოდ ტალახით გაივსო.

— უჭ, ღმერთო, რა სამაგლობა უოფილა ეს წებლი! — წამოიძახა ქვამ, როდესაც კვლავ ეღირსა სინათლის დანახვას, და მას ბქეთ აღარც უნატრია წელის ქვეშ ყოფნა.

ღმ. დეკანოზიშვილი.

ინდოეთის წმინდა მაიმუნები

(გავზერძან)

სტ-ინდიაში ცხოვრობენ ერთ გვარი მაიმუნები, რომელთაც ადგილობრივი მცხოვრებნი წმინდანებად სთვლიან. ამ მაიმუნების შესახებ ინდოელები შემდეგ

საკვირველ ზღაპარს კვიამბობენ. ოდესღაც კუნძულ ცეილონზე სამინელი დევ-გპირი თურმე ცხოვრობდა. სიმაღლით სამასს ვერსს აღემატებოდა. ერთსულ ამ დევმა ინდოეთის ერთს უძლიერეს ღმერთთაგანს ცოლი მოსტაცა. ღმერთი განრისხდა და დევ-გპირს ომი გამოუცხადა. ღმერთს მაიმუნებიც შეველოდნენ. მათ გაბათვისუფლეს ტყეუობიდან ღვთის ცოლი და ქმარს დაუბრუნეს. აი ამ ღვაწლისათვის ინდოელები მათ წმინდანებად სთვლიან და მხად არიან, ახატონ უოველივე, რასაც-კი ისინი ჩაიდენენ. წარმოიდგინეთ, ტამრებსაც-კი უძენებენ, სადაც ისინი სიამოვნებით და განცხრომით ატარებენ დროებას.

წმინდანი მაიმუნები შესახებავად მეტად საუეარელი, ლამაზი ცხოველებია, ამასთან საკვირველი მბრდი და სასაცილო რამ

არიან. მაგრამ, რადგანაც კარვად ესმით, რომ ინდოელები ეოკველივეს აზატეებენ, მეტად გათამამებულნი და მოურიდებელნი არიან და ადგილობრივ მცხოვრებთ ბევრ საზღლს აუენებენ.

ეს ძველი სვეულება ბევრ უსიამოვნებას აუენებს ინდოეთში დასასლელულ ვეროპიელებს, რადგან ინდოელთა რიდიოთ იძულებულნი არიან თავისუფლად ანავარდონ მამიქნები თავიანთ ბაღებში და თვით სხსლებშიც-კი.

ერთმა ვეროპიელმა ველარ მოითმინა მამიქნების თარეში, ბრანსი მოყრია და აუტანელ ცსოველს თავი გაუტყვნა. ინდოელები ვაცსარდნენ, ვეროპიელს ეოველი მსრიდგან შემოესვივნენ და ქვებით ხაჭქოლეს. მორე ვეროპიელი-კი სსკანაბირად, მოსერნებით მოიქცა. მან საუცსოვოდ გადაარჩინა თავისი ბადი ამ მამიქნებს; ეს წმინდანები მთელ გროვად დასასლელულივენ მის მამულში და ბოსტნეულს და სესილს ანადგურებდნენ. მთიი სექციელი აუტანელი შეიქნა. სილს იპარავდნენ, ფანჯრებიდან სსსლში ძვრებოდნენ, მიჭქონდათ, რაც-კი მოყწონებოდათ, სვედნენ, სვრიდნენ და ატუტეიანებდნენ ეოველივეს. ინდოელები ვაფაციცებით თვალუურს ადვენებდნენ ვეროპიელს, რომ მას არავითარი ვნება არ მიევენებინა მამიქნებისთვის, ამ წმინდა ცსოველებისთვის. მაგრამ უცსო ქვეუელ-

მა შემდეგი სერსი იხმარა. ქოთანში თაფლი ხასსა, ბლომად გაურიოა ვულ ასარევი წამალი და ბოსტანში დასდგა. რამდენიმე ახალგაზრდა მამიქნი ლასათიანად მიამლა ამ თაფლს და ვვარიანად გაისვარა ცსვირ-პირი. უფროს მამიქნებს ჯერ არც-კი შეემჩნიათ თავიანთი შეილების სსვგან წასვლა, რომ ეს უკანასკნელნი უკვე დაბრუნდნენ თაფლში ამოსერილნი. მამიქნებმა მაშინვე შეამჩნიეს უმჯროსებსე თაფლი და მსუნავად

სკენლნი უკვე დაბრუნდნენ თაფლში ამოსერილნი. მამიქნებმა მაშინვე შეამჩნიეს უმჯროსებსე თაფლი და მსუნავად

ლოკვა დაუწევს. მაგრამ ცოტა ხანს უკან გული ავრია ვე-
ლას და ჰირის-ღება დააწუებინა. ვეროპიელმა ეს საშუალება
რამდენჯერმე იხმარა. მაიმუნებმა იფიქრეს, ამ ბაღში გულსა-
რვეის მქტი არა მოიპოვება რაო, და ისე მიანებეს თავი ბაღს,
რომ მისკენ ჰირიც აღარ მიუბრუნებიათ.

დ. უიფინი.

შ ა რ ა დ ა

დედა შეიღოს ძილის ზირს დაძღვრს,
 ერთი იმის მარცვლია;
 ბაღლს რომ ნობათს მისთავაზებ,
 შუა გაჭევაფ... მართალია...
 მესამე-კი—თოფის სროლის
 სმურობის ნაცვლია...
 მთელი სამჯერ გაგახარებს
 თვეში ახალ-ახალია...

გ ა მ ო ც ა ნ ე ბ ი

ერთი რამ ვნახე, და გავიხარე,
 მაგრამ ვერ ვსინჯე მე მისი სახე.

რ ე ბ უ ს ი

მე-19 №-ში მოთავსებული გამოცანების ახსნა:

- 1) კარავი 2) ღვინო. რებუსის ახსნა: სახელი შიტხარი.